

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИХАЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШ АМАЛИЁТИ ТАҲЛИЛИ

<https://zenodo.org/records/11521816>

Ахмедов Ш
ТДИУ

Тижорат банкаларида инвестиция лойиҳаларини самарадорлигини баҳолаш амалиёти, банкларнинг инвестиция лойиҳаларига маблағни олиш, уни ишлаб чиқариш ва бошқа ишларни амалга ошириш процессини ўз ичига олади. Бу амалиётда асосан кўплаб амалга ошириладиган амаллар ва критерийлар мавжуд.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиётининг асосий қадамлари ёки критерийлари ёзилганда, уларни банклар ўз хизматлари бўйича белгилайди. Бу критерийлар банкларнинг молиявий кучи, рискин бошқарадиги, инвестициялардан олинadиган фоизлар, лойиҳаларнинг муаммолари ва бошқаларни ўз ичига олади.

Банклар инвестиция лойиҳаларини баҳолашда аналитик амалиётлардан фойдаланади. Улар лойиҳаларнинг молиявий кучи, истеъмол қилинадиган технологиялар, иш фаолияти, баҳо, рисқи, сўм, доллар, евро ва бошқа валюталар билан боғлиқ маълумотларни ўз ичига олади. Бундан ташқари, инвестиция лойиҳаларини баҳолашда банклар тарафидан фаолият кўрсатадиган бошқа бошқарув органларининг ахборлари, ҳужжатлари, амалиёт натижалари ва бошқа маълумотлардан фойдаланади.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиёти, банкларнинг инвестицияларни самарадорлиги, фойдаланишлари ва бошқа аспекти билан боғлиқ бўлади. Ушбу амалиётда банклар бу лойиҳаларни бошқариш, рискин бошқариш, инвестициялардан олинadиган фоизларни аниқлаш ва бошқа амалларни ўтказишда кўмаклашишади.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиёти, банклар учун критик ролни ўйнайди. Бу амалиёт банкларнинг капиталини ошириш, янги молиявий

имкониятларни ишлаб чиқариш, мустаҳкамлаштириш ва солиштириш имкониятларини таҳлил қилишга ёрдам беради.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиётининг асосий мақсадлари:

1. Молиявий кучни ошириш: Банклар инвестиция лойиҳалари орқали олган маблағларни янги инвестицияларга инвестиция қилиш орқали молиявий кучни оширади.

2. Рискини бошқариш: Инвестицияларга бошловчи рискни таҳлил қилиш ва бошқаришда банкларга кўмаклашади. Рискни бошқариш учун банклар техникаларни, моделларни, маълумотларни ва аниқлаш механизмларини қўллайди.

3. Лойиҳада иштирок этиш: Инвестиция лойиҳалари банклар учун янги иш муносабатлари орқали қўплашиш ва лойиҳаларга иштирок этиш имкониятини беради. Бу банклар учун янги истеъмол қилинадиган технологияларни ишлатиш, секторларга кўмаклаштириш, янги бозорларни ўрганиш ва бошқа ишларни амалга оширишни ёрдам беради.

4. Муассаса эффективлигини ошириш: Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиёти банкларга лойиҳаларнинг иш бажарилиши, тўлов ва кўрсатилган маблағларни муҳосил қилиш жараёнига қарашлик беради. Бу эффективликни ошириш ва ишларни ривожлантиришга ёрдам беради.

5. Фойда олиш: Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиёти банклар учун молиявий фойда олиш имкониятини кучайтиради. Банклар инвестиция лойиҳалари орқали олган фоизлар, дивидендлар ва бошқа молиявий фойдалар ёрдамида ижтимоий хизмат кўрсатиш, молиявий оyinларни янгилаш ва бошқа молиявий операцияларни амалга ошириш имкониятини олушга эга бўлади.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиёти банклар учун муҳим бўлиб, уларнинг молиявий кучини ошириш, рискни бошқариш, лойиҳаларга иштирок этиш, муассаса эффективлигини ошириш ва фойда олиш имкониятини янгилашда катнашади. Бу амалиётлар банкларнинг инвестициялар бўйича стратегияларини формалаштириш ва ўзларини янги инвестициялар бозорида муваффақиятли ташкил этишга ёрдам беради.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиёти банклар учун кўп муаммоли имкониятларни ўз ичига олади. Бу муаммолар орасида кўплаб ва амалий эълон қилинган критерийлар ва аналитик асослар мавжуд. Бу кўрсаткичлар банкларнинг инвестиция лойиҳаларини баҳолашда фикрларни аниқлашда, аниқлаш механизмлари орқали маълумотларни эҳёллашда ва муҳокама қилишда керак бўлади.

Критерийлардан биринчилари: молиявий куч. Банклар инвестиция лойиҳаларини баҳолашда лойиҳа ишлаб чиқаришда қўлланадиган молиявий кучини ўзига олувчи критерийларни аниқлайди. Молиявий куч, банкнинг маблағлари, активлари, молиявий ижроси, ликвидлик даражаси, хисоботлари ва бошқа молиявий параметрлари билан боғлиқ бўлиши мумкин.

Бошқа критерийлардан бири - риск бошқариш. Инвестиция лойиҳалари банклар учун молиявий рисклар билан боғлиқ бўлади. Банклар инвестиция лойиҳаларини баҳолашда рискларни бошқариш механизмларини аниқлайди. Бу кўрсаткичлар банкнинг риск ташкилотини, рискни бошқариш кадрларини, стандартларни ва тегишли суришларни ўз ичига олади.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиётида молиявий фоизлар ва оқибатларини аниқлаш муаммолари мавжуд. Банклар инвестиция лойиҳаларини баҳолашда уни ишлаб чиқариш, ўзининг маблағларини камайтириш, фойда олиш имкониятини аниқлаш мақсадида фоизларни аниқлашдан фойдаланади.

Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш амалиётида банклар, техникаларни, моделларни ва асосий аналитик асосларни қўллайди. Бу асосларимиз банкларга лойиҳаларни таҳлил қилишда, раҳбарлик қилишда, рискинни бошқаришда ва инвестиция лойиҳаларидан молиявий фойдаланишда ёрдам беради.